

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Подготвителен курс за управленско ниво за корабоводители“	Стр. 1 от 10	Редакция първа	11.01.2016
--	--------------	-------------------	------------

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА,
ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И СЪОБЩЕНИЯТА
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ “МОРСКА АДМИНИСТРАЦИЯ”

ул. “Дякон Игнатий” № 9, София 1000
тел: (+359 2) 930 09 10
факс: (+359 2) 930 09 20

bma@marad.bg
www.marad.bg

ОДОБРЯВАМ:

кдп инж. Ж. Петров,
Изпълнителен директор на
ИА “Морска администрация”
11.01.2016 г., София

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ
за провеждане на обучение в курс

**“ПОДГОТВИТЕЛЕН КУРС ЗА УПРАВЛЕНСКО НИВО ЗА
КОРАБОВОДИТЕЛИ”**

ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ	РЕДОВНО
ПРОГРАМНИ ЧАСОВЕ:	68.0
МИНИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ:	В ЗАВИСИМОСТ ОТ МИНИМАЛНИЯ БРОЙ ЛИЦА, НЕОБХОДИМИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРАКТИЧЕСКИТЕ УПРАЖНЕНИЯ
МАКСИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ В ГРУПА ЗА УПРАЖНЕНИЕ	В ЗАВИСИМОСТ ОТ ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА УПРАЖНЕНИЕТО
МАКСИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ:	24

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Подготвителен курс за управленско ниво за корабоводители“	Стр. 2 от 10	Редакция първа	11.01.2016
--	--------------	-------------------	------------

1. ПРЕДМЕТ

Курсът е предназначен за теоретично и практическо обучение на лица, които ще кандидатстват за придобиване на правоспособности от управленско ниво: „Капитан далечно плаване на кораб над 3000 БТ“, „Капитан далечно плаване на кораб от 500 до 3000 БТ“, „Старши помощник-капитан на кораб над 3000 БТ“, „Старши помощник-капитан на кораб от 500 до 3000 БТ“.

Курсът се изисква съгласно чл. 36, т.1, буква ”г”, чл. 36, т.2, буква ”д”, чл. 36, т.5, буква ”д” и чл. 36, т.6, буква ”д” от Наредба № 6 за компетентност на морските лица в Република България, както е изменена.

2. ЦЕЛИ

Лицата успешно завършили този курс придобиват и актуализират знания и умения необходими да изпълняват самостоятелно задълженията на управленско ниво. Те трябва:

да знаят: последните промени в съществуващите международни конвенции, кодове и резолюции; характеристиките и особеностите и функциите на интегрираните навигационни системи на мостика; промените и опреснят знанията си по методите за търсене и спасяване на човешки живот на море;

и да могат да: управляват безопасно и ефективно кораб; вземат управленски решения; прилагат на практика изискванията на международните конвенции, кодове и резолюции; оценяват и управляват риска и да прилагат безопасни работни практики; извършат правилно и безопасно натоварването / разтоварването на кораба.

3. ФОРМА НА ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРСА

Обучението се провежда присъствено в лекционна зала за теоретичните занятия и на одобрен от ИА „Морска администрация“ симулатор за провеждане на практическите упражнения. Часовете, посочени в тематичния план и учебната програма са учебни часове по 45 минути. Курсът се организира и провежда в съответствие с процедурите от системата за управление на качеството на учебната институция. Занятията се планират така, че да не надвишават 8 учебни часа дневно. Тяхната методическа последователност и почивки се определят в разписанието на занятията в курса съгласно Приложение №1.

Преди започване на курса на курсистите се разясняват предмета и целите на курса и се предоставят учебни помощни материали (тематичен план, разписание на занятията, записки на курсиста, указания/инструкции за ползване на тренажора). Лекторът, в зависимост от усвояване на материала от обучаемите, по дадена тема може да променя продължителността на определената лекция или практическо упражнение за сметка на лекция/практическо упражнение по същата тема.

4. ВХОДНИ СТАНДАРТИ

Обучаемите трябва да притежават свидетелство за правоспособност „Вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ” или по-висока.

5. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ

Обучението в курса по тема 1 и 4 от тематичния план се провежда от преподаватели с висше морско образование. Обучението по тема 2 и 3 от тематичния план се провежда от преподаватели с висше образование по специалност „Морско корабоводене”, правоспособност „Старши помощник-капитан на кораб над 3000 БТ” и по-висока и притежаващи плавателен стаж най-малко 1 години на длъжност от управленско

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Подготвителен курс за управленско ниво за корабоводители“	Стр. 3 от 10	Редакция първа	11.01.2016
--	--------------	-------------------	------------

ниво, а по модул „Прилагане на лидерски и управленски умения“ от тема 4 обучението може да се води и от преподавател с висше образование по специалност „Психология“, „Управление и развитие на човешките ресурси“ или от преподавател притежаващ свидетелство за компетентност по моделен курс 1.39 на ИМО.

В допълнение преподавателите и инструкторите трябва да са преминали обучение по ИМО моделен курс 6.09 и притежаващи съответното свидетелство, а онези, които извършват оценка и провеждащи вътрешен изпит трябва да са преминали обучение по ИМО моделен курс 3.12 и да притежават съответното свидетелство.

Преподавателите и инструкторите, които ще провеждат практическите занятия на тренажора трябва да са преминали обучение по ИМО моделен курс 6.10 и да притежават съответното свидетелство, както и обучение от производителя на тренажора или упълномощен от него представител.

6. ОЦЕНКА И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

Оценката на знанията и уменията на обучаемите се извършва текущо в хода на провеждането на всяко занятие чрез устни изпитвания, както и чрез оценяване по време на практическите упражнения по отделните елементи на тренажора и се документира в дневника на курса. В края на курса теоретичните познания на обучаемите се установяват чрез тест, съдържащ 45 въпроса от всяка компетентност на тематичната програма. Тестът се провежда за време до 45 минути и се приема за успешно преминал, ако са дадени 38 верни отговора.

Обучаемите преминаващи функция „Обработка и поддръждане на товари“ завършват с решаване на товарна задача.

За успешно преминал курса се счита обучаем, който е преминал успешно теоретичния и практическия изпит.

7. ДОКУМЕНТИРАНЕ

Преди започването на всеки курс, обучаващата институция информира писмено съответната ДМА за разписанието на курса и участниците в него. Документирането на провеждането на курса се извършва в дневника на курса, Приложение №11, към чл.56, ал.1 на Наредба № 6, или дневника, по формата от СУК на обучаващата институция, която съдържа най-малко данните по Приложение № 11. За всеки курс ръководителят поддържа документация за входящото ниво на обучаемите (ф.к. на свидетелствата за правоспособност). Цялата документация по курса (лекции, изтеглени и решаван тест, оригинала на попълнения от всеки курсист тест, решаваната товарна задача, копие от видеозаписа на изпита, копие на свидетелствата за правоспособност), се съхранява в продължение на 5 (пет) години от организатора на курса. В процедурите по управление на качеството на съответното учебно заведение се включват тези изисквания по документиране.

**ЗАБЕЛЕЖКА: Видеозаписът на провеждане на теста трябва да бъде с такова качество, че да осигурява наблюдение на всички лица полагащи изпита - за цялото време на изпита с възможност за добро разпознаване на лицата и техните действия по време на изпита.*

8. УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ЗАВЪРШЕН КУРС

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Подготвителен курс за управленско ниво за корабководители “	Стр. 4 от 10	Редакция първа	11.01.2016
--	--------------	-------------------	------------

Курсистите, които успешно са завършили курса на обучение, получават от обучаващата институция Удостоверение по формата на Приложение № 2. То служи за допускане до изпит пред ИА „Морска администрация“ за придобиване на по-висока правоспособност. Валидността на удостоверението е 5 години.

9. ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА И УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ ЗА ОБУЧЕНИЕ

9.1. Теоретичните занятия се провеждат в лекционна зала с дъска за писане, оборудвана с аудиовизуална техника или компютър с мултимедия и осигурено работно място за всеки обучаем. Залата трябва да отговаря на санитарно-хигиенните изисквания, изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и да е освидетелствана по надлежния ред.

9.2. Практическите занятия се провеждат на одобрен от ИА „Морска администрация“ тренажор.

10. ТЕМАТИЧЕН ПЛАН

	ТЕМИ	Лекции (часове)	Упраж- нения (часове)	Всичко (часове)
1.	Въведение в курса. Правила за безопасност. Административни въпроси.	0.5	-	0.5
2.	Функция „Корабоводене“: - работа на навигационен тренажор; търсене и спасяване; интегрирани системи	5.5	5.0	10.5
3.	Функция „Обработка и подреждане на товара“: - решаване на товарни задачи	16.0	17.0	33.0
4.	Функция „Управление експлоатацията на кораба и гри- жи за лицата на борда“: - нови и влезли в сила промени в съществуващи международни конвенции, кодове и резолюции; обща авария; морско застраховане; прилагане на лидерски и управленски умения	18.0	-	18.0
5.	Теоретичен и практически изпит.	1.0	5.0	6.0
	Общо часове за курса	41.0	27.25	68.0

11. УЧЕБНА ПРОГРАМА

	ТЕМИ	Лекции (часове)	Упраж- нения (часове)	Всичко (часове)
1	Въведение в курса. Правила за безопасност. Административни въпроси.	0.5	-	0.5
2	Функция „Корабоводене“	5.5	5.0	10.5

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Подготвителен курс за управленско ниво за корабоводители “	Стр. 5 от 10	Редакция първа	11.01.2016
---	--------------	-------------------	------------

2.1	Работа на навигационен тренажор	4.0	5.0	9.0
2.1.1	Маневриране с едновинтов кораб за заставане на кей с ляв/десен борд с помощта на влекачи /без помощта на влекачи при наличие на притискащ /отблъскващ вятър и течение.	1.0	2.0	3.0
2.1.2	Избор на котвена стоянка. Маневриране и заставане на една котва/две котви и фактори влияещи на определянето на дължината на котвената верига.	1.0	2.0	3.0
2.1.3	Водене на кораба в стеснени райони с отчитане на ефекта на плитководие, плитчини/банки, релефа на дъното, скуот, бордово и килево клатене. Плаване в пролив.	-	1.0	1.0
2.1.4	Действия, които трябва да се предприемат в ситуация на неизбежно сблъсъкване. Действия след сблъсък или нарушаване на водонепроницаемостта на корпуса поради каквато и да е причина. Damage control plan.	1.0	-	1.0
2.1.5	Снемане от засядане с външна/без външна помощ.	1.0	-	1.0
2.2	Търсене и спасяване. Човек зад борда. Взаимодействие с хеликоптер. (IAMSAR)	0.5	-	0.5
2.3	Интегрирана навигационна система (INS) и Интегрирана система на мостика (IBS). Алармена система за навигационна вахта на мостика (BNWAS).	1.0	-	1.0
3	Функция „Обработка и подреждане на товара“	16.0	17.0	33.0
3.1	Определяне на максималното количество товар за конкретен рейс при наличие на ограничения за газене, съдрффт, различна соленост и сезонна товарна марка.	2.0	4.0	6.0
3.2	Разпределение на товара. Избор на оптимален вариант на разпределение с отчитане на съвместимост на товарите. Определяне на газения, диферент и устойчивост, огъващи моменти и срязващи усилия за удовлетворяване изискванията. Оценка на направеното разпределение и постигнатите параметри.	2.0	8.0	10.0
3.3	Изготвяне на план за поредност на натоварване/разтоварване и дебалансиране/балансиране при спазване на ограниченията за огъващи моменти и срязващи усилия.	1.0	2.0	3.0
3.4	Изготвяне на драфт сървей.	1.0	3.0	4.0
3.5	Извършване оценка на повреди по товарните помещения, люковите закрития и баластни танкове. Начини за отстраняване повредите.	1.0	-	1.0
3.6	Превоз на опасни товари.Международни правила, стандарти, кодове. Предпазни мерки по време на товарене, превоз и разтоварване.	2.0	-	2.0
3.7	Процедури за влизане в затворени пространства. Правила и мерки за безопасност при превоз на фумигирани товари.	2.0	-	2.0

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Подготвителен курс за управленско ниво за корабоводители“	Стр. 6 от 10	Редакция първа	11.01.2016
--	--------------	-------------------	------------

3.8	Особености при товарене, превоз и разтоварване на товари със специализирани кораби: - контейнеровози, ро-ро, дървовози и др. Товаро-разтоварни устройства. Укрепване на товари и тежки колети.	4.0	-	4.0
3.9	Подготовка на кораб за влизане в док. Изчисляване на устойчивост на кораб в док.	1.0	-	1.0
4	Функция „Управление експлоатацията на кораба и грижи за лицата на борда“	18.0	-	18.0
4.1	Нови и влезли в сила промени в съществуващи международни конвенции, кодове и резолюции.	9.0	-	9.0
4.1.1	Международна конвенция за безопасност на човешкия живот на море (SOLAS'74).	2.0	-	2.0
4.1.2	Международна конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби (MARPOL'73/78).	2.0	-	2.0
4.1.3	Морска трудова конвенция (MLC'2006).	1.0	-	1.0
4.1.4	Мерки за избягване на пиратски нападения. Действия при пиратски нападения. Резолюции и циркуляри на ИМО.	1.0	-	1.0
4.1.5	Други международни конвенции, кодекси и резолюции с настъпили и влезли в сила в тях промени.	3.0	-	3.0
4.2	Обща авария. Йорк-анверски правила.	1.0	-	1.0
4.3	Морски застраховки. P&I Club.	1.0	-	1.0
4.4	Прилагане на лидерски и управленски умения.	7.0	-	7.0
4.4.1	Управление на натовареността на екипажа: - планиране и координиране; определяне на приоритетите; ограничения във време и ресурси; управленски стилове.	1.0	-	1.0
4.4.2	Управление на ресурса: - възлагане на персонални задачи, разпределие и приоритети в управлението на ресурса; отстояване на решения; лидерска мотивация; оценка на извършената работа; краткосрочни и дългосрочни стратегии.	2.0	-	2.0
4.4.3	Техники за вземане на решения: - оценка на ситуацията и риска; оценка на ефективността; техники за вземане на решения и решаване на проблеми.	3.0	-	3.0
4.4.4	Управление на екипажа: - формални и неформални лидери; познаване на културните особености, черти, нагласи, навици, международно общуване; лидерски умения, работа в екип.	1.0	-	1.0
5	Теоретичен и практически изпит	1.0	5.0	6.0
	Общо часове за курса	41.0	27.0	68.0

Забележки:

1. Лицата, притежаващи правоспособност „Старши помощник-капитан на

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Подготвителен курс за управленско ниво за корабоводители“	Стр. 7 от 10	Редакция първа	11.01.2016
--	--------------	-------------------	------------

1. Лицата, притежаващи правоспособност „Старши помощник-капитан на кораб над 3000 БТ“ или „Старши помощник-капитан на кораб от 500 до 3000 БТ“ се освобождават от преминаване подготовката по функция „Обработка и подреждане на товара“

2. Лицата, които ще кандидатстват за правоспособности „Капитан далечно плаване на кораб от 500 до 3000 БТ“ с плавателен стаж само като вахтен помощник-капитан и „Старши помощник-капитан на кораб от 500 до 3000 БТ“ на практическия изпит решават товарна задача за кораб до 3000 БТ.

12. МЕРКИ ЗА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРСА

При провеждане на теоретичната подготовка и упражненията не се налага предприемане на мерки за безопасност извън обичайните такива. Преди началото на практически упражнения се провежда инструктаж за работа с тренажора.

13. ЛИТЕРАТУРА, ЗАПИСКИ ЗА КУРСИСТА И ТЕСТОВИ ВЪПРОСИ

13.1. Учебното заведение или център трябва да притежава следната литература в нейното последно официално издание:

1. Международна конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидет. на моряците (STCW 78);
2. Международна конвенция за безопасност на човешкия живот на море (SOLAS-74);
3. Международна конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби, 1973, изменена с протокол от 1978 г. (MARPOL 73/78);
4. Международен кодекс за управление на безопасната експлоатация на кораби и предотвратяване на замърсяването (ISM Code);
5. Морска трудова конвенция (MLC, 2006);
6. Международна конвенция за контрол и управление на корабните баластни води и седименти, 2004 (BWM Convention);
7. Международен кодекс за спасителните средства (LSA Code);
8. Международно ръководство за авиационно и морско търсене и спасяване том III;
9. Международна конвенция за спасяване, 1989;
10. Йорк-Анверски правила;
11. Международна конвенция за правилата за предотвратяване сблъскване на кораби, 1972;
12. Международен код за превоз на твърди товари в насипно състояние, 2008;
13. Международен код за опасни товари;
14. Международна конвенция за товарните водолинии, 1966;
15. Международна конвенция за тонажното измерване на кораби, 1969;
16. Международна конвенция за безопасност на контейнерите, 1972;
17. Международна конвенция за търсене и спасяване, 1979;
18. Международна конвенция за премахване на останки от корабокрушение, 2007
19. Ръководство за товарене и разтоварване на твърди насипни товари;
20. Кодекс за безопасни практики при превоз на дървен материал на палубата;
21. Международен кодекс за безопасни практики за подреждане и укрепване на товар;

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Подготвителен курс за управленско ниво за корабоводители “	Стр. 8 от 10	Редакция първа	11.01.2016
---	--------------	-------------------	------------

22. Международен кодекс за устойчивост в неповредено състояние.

13.2. Записки за курсиста:

При започване на курса, на курсистите се предоставят за лично ползване набор с учебни помощни материали, съдържащи следните тематични раздели:

1. Въведение и правила за безопасност .
2. Записки на курсиста по всяка една от темите на тематичния план.

14. АКТУАЛНОСТ НА КУРСА

Националният стандарт за провеждане на курса, тематичният план и учебната програма са съставени в съответствие с изискванията на Наредба № 6 за компетентност на морските лица в Република България, както е изменена.

При промяна на този стандарт или на Наредба № 6, провеждането на курсове по старите програми се прекратява. Курсовете започналите по старите програми приключва по тях. Курсовете преминати по старите програми (преди 11.01.2016 г.) се признават до 5 години след завършване. Обучаващата институция следи за промените в документите по точки 4.1.1 до 4.1.5 и актуализира съдържанието на съответната тема в съответствие с процедурите за управление на качеството на съответното учебно заведение и изпраща информация в ИА „Морска администрация”.

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Подготвителен курс за управленско ниво за корабоводители“	Стр. 9 от 10	Редакция първа	11.01.2016
--	--------------	-------------------	------------

Приложение №1

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ВРЕМЕТО ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРС

“ПОДГОТВИТЕЛЕН КУРС ЗА УПРАВЛЕНСКО НИВО ЗА КОРАБОВОДИТЕЛИ”

Дата	от - до	часа	Тема	Зала / Препо- давател	Часове		
					Л	У	Σ
1 ^{ви} ден 01.01.20..	0900-0930	0.5	Въведение в курса. Правила за безопасност. Административни въпроси.	Иванов	0.5	-	0.5
	0930-1030	1.0	Маневриране с едновинтов кораб за заставане на кей с ляв/десен борд с помощта на влекачи /без помощта на влекачи при наличие на притискащ /отблъскващ вятър и течение.	Димитров	1.0	-	1.0
	1030-1045	025	Почивка	-	-	-	-
	1045-1115	0.5		Иванов	0.5	-	0.5
	1115-1215	1.0					
Общо часове		68.0					

Ръководител на курса:
(.....)

Л – лекции; У – упражнения; Т - тренажор

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ „Подготвителен курс за управленско ниво за корабоводители“	Стр. 10 от 10	Редакция първа	11.01.2016
--	---------------	-------------------	------------

Приложение №2.

Адрес *(наименование на обучаващата организация)* Тел.
Факс/Email

УДОСТОВЕРЕНИЕ

№.....
(на обучаващата организация)

ЗА ЗАВЪРШЕН КУРС “ПОДГОТВИТЕЛЕН КУРС ЗА УПРАВЛЕНСКО НИВО ЗА КОРАБОВОДИТЕЛИ”

Настоящото удостоверение се издава на г-н/жа
роден/а на г. в гр./с/, ЕГН
живущ в гр./с/, кв./ул., бл...., вх...., ап.... в
уверение на това, че същият е завършил подготвителен курс „ПОДГОТВИТЕЛЕН КУРС
ЗА УПРАВЛЕНСКО НИВО ЗА КОРАБОВОДИТЕЛИ”, проведен от2015 г. до
..... 2016г. и е положил успешно вътрешен писмен и практически изпит, съгласно
Протокол № .../..... г.

Дата
гр.....

Ръководител на обучаващата организация:

(име, фамилия)